



# Jerusalembrevet

NYHETSREVE • MARS – APRIL 2009  
SWEDISH CHRISTIAN STUDY CENTRE (SCSC)

## Är det kört eller är det kärt?



► Hemma i Sverige pratar vi ofta om vädret när vi ska inleda ett samtal. Ett nyckelord i samtalen här i Jerusalem är "situationen". Ofta hänvisar man till "situationen", när jag till exempel frågar hur någon mår eller hur det går med affärerna. Och då menar man kriget i Gaza, konflikten i landet eller frågetecknen kring den nya högerregeringen eller något annat. Talet om "situationen" är som att säga att inget är normalt eller vanligt eller mycket lite på den soliga sidan.

När vi på SCSC ska planera reseprogram kollar vi först varför en studiegrupp vill komma. Ofta står det att man vill veta mer om "den nuvarande situationen". Och då menar man i regel de politiska förhållandena och hur de påverkar både israeler och palestinier. Genom våra samarbetspartners kan vi göra den abstrakta "situationen" mycket konkret. Vi ger "facts on the ground". Till exempel kan judiska och palestinska organisationer som utgår från mänskliga rättigheter visa vad den snart sjuttio mil långa muren innebär, de tar med studiegruppen till palestinska hus som

rivs, de berättar om vad Gazas kassamraketer och Israels bomber åstadkommer av död och mänskliga tragedier.

Men är livet bara "situationen"? Pratar vi enbart om "situationen" (eller "vädret") förlorar vi perspektivet på livet och förhållandena vi lever i. Vi kanske till och med reducerar

det till något abstrakt – "situationen" – och försöker lösa dess frågor på ett abstrakt plan genom ståndpunkter eller med teorier om freden, rättvisan och framtiden.

För mig har kontakterna med de kristna i Jerusalem hjälpt mig att se att det finns andra sätt att leva, andra sätt att svara på frågorna. I gudstjänsterna gestaltas en alternativ berättelse om världen som är både historia och framtid, både kontinuitet och hopp. I vardagslivet finns omsorgen om varandra och det goda mötet. De kristna går till bikt, de sjunger lovsång, de tillhör en världsvid gemenskap av bröder och systrar, de ber för sina fiender och de vill följa efter Jesus, också när han talar om att älska sina fiender.

Sådana konkreta, sociala livsmönster gör skillnad – mitt i "situationen". Det blir inte helt kört. Det finns kärlek. Även "situationen" kan bli något vi fyller med kärlek, det finns något vi kan hålla kärt. Eller ska jag säga: någon vi kan hålla kär!

Sune Fahlgren  
Direktor SCSC

## Bilda Classics –

I Bilda Classics möter du tänkare som genom sitt liv eller verk har anknytning till Mellanöstern och mötet mellan öst och väst. Genom lyssnande och samtal i Jerusalems unika miljö fördjupas er vänskap.

Först ut är den heliga Birgitta. Henne möter du här under en vecka i oktober (6-13). Veckan förbereds med en studiecirkel på nätet hemma i Sverige. Veckan i det heliga landet kommer att präglas av samma upplägg som alla Bilda Classics, det vill säga högläsning, reflektion, besök på platser med anknytning till personen, föreläsningar. Allt i ett lugnt tempo. Veckan arrangeras i samarbete med Svenska teologiska institutet (STI), där deltagarna också kommer att bo.

Simone Weil som 2009 skulle fyllt 100 år möter du under en vecka i början av nästa år (jan-feb). Simone Weil är en av 1900-talets mest originella tänkare. Hennes djupa kompromissa engagemang och sanningslidelse utmanar fortfarande. I Jerusalem är de frågor som hon brottades med aktuella än någonsin. Att lyssna till henne här kan öppna dörrar till en djupare förståelse av vad det är att vara människa.

Du kan anmäla ditt intresse till båda Bilda Classics på [scsc@bilda.nu](mailto:scsc@bilda.nu). Det finns mer information på vår hemsida.

## Smått och gott på hemsidan

Studecentrets hemsida fortsätter att växa och utvecklas. Här läser du artiklar om teologi och politik med anknytning till Jerusalem och det heliga landet. Nu kan vi också presentera en nyskriven artikel om studiecentret insatt i sitt kulturhistoriska sammanhang. Välkommen att titta in på [www.bilda.nu/scsc](http://www.bilda.nu/scsc).

**Jerusalembrevet** är ett nyhetsbrev från Bildas studiecenter i Jerusalem där vi berättar om verksamheten och kort kommenterar aktualiteter i det heliga landet. Vill du ha kommande nyhetsbrev kan du sända din e-postadress till [scsc@bilda.nu](mailto:scsc@bilda.nu)

## Krigsfilm utan hjältar

Den israeliska animerade dokumentärfilmen *Waltz with Bashir* lyckades visserligen inte ta hem någon Oscar, men uppmärksamheten kring regissören Ari Folmans mångfald prisbelönta film om sina minnen från Libanonkriget 1982 och massakern i Sabra och Shatila fortsätter.

Jerusalembaserade *The Media Line* rapporterar att filmen visats vid en privat föreställning i Beirut för nära 100 inbjudna, trots att Libanon officiellt bojkottar alla israeliska produkter.

"Folk var väldigt gripna", säger Monica Borgmann som organiserade filmvisningen. "Filmen slutade och alla var knäpptysta. Åskådare lämnade lokalen med tårar i ögonen. Invasionen är en central händelse i libanesisk historia och många minnen kom tillbaka."

Folman själv är väldigt stolt och hedrad över att filmen visades i Libanon.

"Jag önskar att jag hade kunnat vara närvarande", säger han. "Jag hoppas att jag själv en dag kommer att kunna presentera filmen i Beirut. För mig vore det den lyckligaste dagen i mitt liv."

Folman bekräftar att visningsrättigheterna har köpts upp av en saudisk filmagentur för distribution över hela Mellanöstern, inklusive Jordanien, Marocko och Gulfstaterna.

"Jag har fått mail från palestinier i Europa och jag var närvarande vid filmvisningar i Europa som var proppfulla med palestinier", säger Folman. "Några av dem kom ifrån lägren. Detta är en av filmens största framgångar".

De arabiska reaktionerna på filmen har varit blandade. För många var det första gången de såg israeliska soldater i ett mer personligt ljus. Andra kritiserade filmen och sade att den inte tog tillräckligt mycket ansvar för Israels del i massakern.

"Jag ville visa unga människor hur krig verkligen ser ut, utan ära och berömmelse, utan broderlig gemenskap och alla de dumheter som man kan se i stora amerikanska antikrigsfilmer. Kanske det kan övertyga dem om att inte delta i nästa krig som våra ledare håller på att koka ihop åt oss."

Yoni Goodman, som ledde animationsteamet för *Waltz with Bashir*, har just färdigställt en kortfilm för den israeliska människorättsorganisationen *Gisha – Legal Center for Freedom of Movement*. Filmen *Closed Zone*, som bara är en och en halv minut lång och kan ses på Youtube, visar en pojke från Gaza som försöker följa en liten blå fågel, men som hela tiden stoppas vid gränserna samtidigt som han försöker fly från beskjutning.

Anna Veeder, frilansjournalist

Elias Chacour:

## Bär kärlek och vänskap till alla människor!

**En studiegrupp från Bilda Nord fördjupade sig i den ortodoxa kyrkan under sin resa i Israel och Palestina. Bland annat besökte de en melkitisk kyrka.**

► Melkitiska kyrkan vilar på ortodox tradition men har nattvardsgemenskap med den romerska katolska kyrkan. Gudstjänsten hölls på arabiska med många sånginslag. Som besökare i gudstjänsten blev man väl mottagen, gruppen hälsades välkommen på engelska av prästen och människorna runt omkring hälsade och var vänliga och glada för att vi var där. Gudstjänsten berörde och kändes levande och vi fick vara delaktiga genom att följa med i församlingens rörelser (stå upp – sitt ner) och nynna med i sångerna.

Efter gudstjänsten fick vi möta ärkebiskop Elias Chacour i hans hem. Han började med att fråga gruppen varför vi reste till Israel och vad vi ville med vår resa. Svaren var blandade. Efter det pratade Chacour om sin syn på konflikten, och sade att konflikten mellan de israeliska judarna och de palestinska araberna i grund och botten beror på lika krav på samma landområde.

För ungefär 40 år sedan, när Elias Chacour blev placerad i Ibillin i norra Israel, inledde han sitt arbete med att bygga en framtid för det heliga landet. Utan utbildning som skapar förståelse och fredslängtan till för barn och ungdomar har det heliga landet ingen framtid, resonerade han.

Han inledde sitt livsverk med att bygga skolor för att undervisa barn och ungdomar om fred, eftertanke,

respekt och rättvisa. Idag har skolorna mer än 3.000 elever – kristna, judar, muslimer och druser. Även lärarkåren har samma spridda bakgrund.

Elias Chacour säger att han är en internationell tiggare, men han tigger inte efter pengar. Han efterfrågar en förändrad attityd till människorna i det heliga landet. Det spelar ingen roll om du väljer sida, men se till att du bär en kärlek och vänskap till alla människor. Hat skapar inte någon lösning, bara vänskap och kärlek kan göra det. Han avslutar med att säga: – Om din vänskap betyder att det skapas mer hat vill vi inte ha den!

Dagen avslutades i Akko med ett besök i ortodoxa kyrkan St Georges och gruppen fick möta en munk som verkar där. Han berättade om deras kyrkorum och församlingens arbete.

I Akko finns 70.000 judar, 16.500 muslimer och endast 2.000 kristna. Munken berättar att de känner sig klämda mellan de två stora religionerna i området men genom att visa kärlek och respekt för andra får de samma sak tillbaka. Kärlek och respekt föder kärlek och respekt. Församlingen och klostret arbetar mycket praktiskt med att restaurera och underhålla byggnaderna i Gamla stan i Akko, ett område som finns med på UNESCO:s världsarvslista.

Dagen var givande och gruppen kom hem många erfarenheter rikare. Mötet med Elias Chacour och hans syn på konflikten i det heliga landet satte verkligen spår!

Ulrik Abrahamsson





## SCSC:s ordbok

För studiegrupper och andra intresserade fortsätter vi här en serie ordförklaringar. Ordboken samlas på vår hemsida [www.bilda.nu/scsc](http://www.bilda.nu/scsc)

### C

**Cænaculum** | (latin för matsal) utpekas som övre salen, där Jesus åt sin sista måltid och där pingstens händelse ägde rum. Salen ligger på Sions berg. Den syrisk ortodoxa kyrkan hävdar att den rätta platsen finns i S:t Markuskyrkan.

**Camp David-avtalen** | Camp David-avtalen gav riktlinjer för fred i Mellanöstern. Avtalen slöts efter två veckors hemliga förhandlingar i september 1978 mellan Egyptens president Anwar as-Sadat och Israels premiärminister Menachem Begin under president Jimmy Carters aktiva medverkan. Fred mellan Egypten och Israel slöts i enlighet med avtalen 1979, men den palestinska frågan har förblivit olöst.

**cardo maximus** | var huvudgatan i många städer i romarriket, också i Jerusalem. Gatan gick i syd-nordlig riktning, var 12,5 bred med pelarrad på varje sida och fem meter breda trottoarer. I de judiska kvarteren i gamla stan har man grävt fram en del av cardot från den bysantinska tiden.

**checkpoint** | är israeliska spärar vid övergångar till ockuperade områden eller inom dessa områden. Var och en som vill passera måste kunna visa upp giltiga handlingar. Läs mer på [www.ochaopt.org](http://www.ochaopt.org)

**citadellet** | ligger mitt emot SCSC och var en gång i tiden Jerusalems försvar mot väst, populärt kallat Davids torn. Under den ottomanska perioden (1517-1917) byggdes huset, där SCSC finns, som bostad åt befälhavaren. I citadellet finns i dag ett museum för judisk historia.

**corpus separatum** | betecknar den speciella status som Jerusalem skulle ha enligt FN:s resolution 181 från 1947. Resolutionen anger geografiska gränser och ett särskilt internationellt styre administrerat av FN.

## Ur SCSC:s bibliotek

### Arendt och Heidegger

När Hannah Arendt var 18 år påbörjade hon sina studier i filosofi för Martin Heidegger i Heidelberg, Tyskland. De inledde en relation som till stor del präglades av deras ojämlika förhållanden: han var gift och 17 år äldre än henne, hon beundrade honom,

han behövde henne men övervägde trots allt aldrig att lämna sin fru.

År 1933 var Arendt tvungen att fly sitt hemland efter trakasserier från Gestapo. Heidegger stannade kvar och behöll sitt medlemskap i nazistpartiet fram till krigsslutet.

Det som för historiker framstått som en lite udda ungdomlig flamma visar sig i Elzbieta Ettingers bok vara ett emotionellt band som varade livet ut. I den brevväxling som författaren funnit mellan de två filosoferna framgår att de tog upp kontakten efter krigsslutet, och att hon lät sig övertygas om att hans roll i nazismen var obetydlig. Det var nu omvända roller: Arendt var en firad akademiker i USA med teoretiska verk som fått stort genomslag, Heidegger i stort sett bortglömd. Hon tog på sig att rentvå Heideggers namn.

Boken väckte debatt när den kom ut; var det en missbedömning från Arendts sida att hjälpa Heidegger – ett misstag som påverkade synen på hennes arbete – eller bara mänskligt att personliga relationer kan få oss att förbise och förlåta?

Mai Greitz

Volontär på SCSC nov 2008 – jan 2009

## SCSC-kalendarium april – maj

- |                     |  |
|---------------------|--|
| 31 mars<br>–7 april | Studieresa för elever från Falu frigymnasium.  |
| 6–13 april          | Styrelse och personal från Bilda Syd gör en temaresa.  |
| 21 april            | <i>Some of my generalities</i> . Föreläsning kl. 18.00 av John Tleel, författare till <i>I am Jerusalem</i> .        |
| 18 – 26 april       | Studieresa med grupp från Svenska kyrkan i Fristad.  |
| 11 maj              | <i>Josef-gestalten i judisk, muslimsk och kristen tradition</i> . Föreläsning kl 19.00 av professor Jesper Svartvik. |
| 12 – 19 maj         | Ungdomsresa från Elimkyrkan i Örnsköldsvik.  |



## Är det här hoppet föds?

I ljuset, eller i mörkret av det som hände i Gaza i början av året erinrar jag mig en händelse när vi från Bilda för några år sedan ville utveckla kulturkontakterna och kulturutbytet i Israel/Palestina.

En kollega och jag hade rest runt i 4–5 dagar till olika palestinska och israeliska kulturinstitutioner och träffat åtskilliga kulturarbetare och entreprenörer. Mycket uppfyllt av dessa möten och med en väska lika fylld av den ena presentationsfoldern efter den andra skulle jag ta mig igenom säkerhetskontrollerna vid flygplatsen i Tel Aviv.

Jag blir mött av en kvinna med ett intetsägande ansiktsuttryck, k-pisten hänger lite slarvigt på den ena axeln. Innan hon bestämmer sig för om hon ska genomsöka min väska eller inte så vill hon veta var jag varit. Jag svarar så sanningsenligt som sammanhanget kräver, vilket leder till att jag får öppna mina väskor. När jag öppnar min välpackade resväska väller foldrarna ut.

Omedelbart tar hon tag i en bok om Jerusalem Film Festival, som arrangerats av en israelisk filmklubb, och hon undrar om jag varit och sett någon av filmerna. Jag svarar nej, men att jag har haft förmånen att sitta ner och prata med Lia van Leer, den gamla kvinna som ligger bakom festivalen. Nu byter kvinnan med k-pisten ansiktsuttryck. Hon får liv i blicken

och engagemanget syns tydligt. Hon bläddrar vidare i alla mina broschyrer och ser att de flesta kommer från palestinskt håll. Hon tar upp en mapp från Gaza, från en hantverksby, Arts and Crafts Village, en vacker "liten by" mitt i det karga Gaza city, med utställningar, poesicafé, glastillverkning, antikbod, keramik med mera. "Finns det sånt här i Gaza?" utbrister hon. Lite upprymd av vårt samtal, och den förändring som vår gemensamma kärlek till kulturen har lett till, svarar jag: "Ja, hur tror du annars att dom skulle överleva?"

Hon tittar på mig med en blick som röjer en djupare förståelse av livet, ockupationen, kampen, rädslan. En blick som knappast hör till hennes uppdrag och yrkesutövande. Och så säger hon: "Det har du rätt i", lägger ihop mina böcker och foldrar snyggt, stänger min väska och säger: "Du kan gå nu. Ha en bra resa."

När jag går därifrån tänker jag: "Fantastiskt vad kultur; konst, musik, film, dans kan överbrygga. Är det kanske just här som hoppet föds och växer och nya insikter blir till som kanske, kanske, kan leda till nytt liv för en plats på jorden som drabbats mer än andra vad det gäller krig, hat, förnedring, rädsla... Inshallah!"

Svante Zettergren  
Samordnare för Kultur/musik

**KONTAKTA OSS GÄRNA! | Swedish Christian Study Centre (SCSC)**

**Postadress** P.O.B. 14233, Jerusalem 911 41 | **Besöksadress** Innanför Jaffaporten, Gamla stan i Jerusalem | **Tel** +972 2 626 42 23 | **Direktor** Sune Fahlgren, mobil +972 (0) 547 305 796 | **Koordinator** Hania Kassechieh, mobil +972 (0) 545 315 739